

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Roșca Zinaida,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Dorinei Vornicescu împotriva Primăriei or. Durlăști, Filimon Serghei, Filimon Liliana, Roșca Ivan (succesor în drepturi Roșca Zinaida), Oprea (Copiiimulți) Tatiana, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenienți accesorii Ion Arseni, notarii privați Marina Zvonov și Svetlana Brihuneț cu privire la recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, titlului de autentificare a dreptului de proprietate, radierea dreptului de proprietate din registrul bunurilor imobile, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Roșca Zinaida,

c o n s t a t ă :

La 13 februarie 2015, Dorina Vornicescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Durlăști, Filimon Serghei, Filimon Liliana, Roșca Ivan, Oprea Tatiana, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, solicitînd recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 3340 din 16 august 2006 încheiat între Roșca Ivan și Copiiimulți (Oprea) Tatiana, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 0121000833 din 21 august 2001 eliberat în privința terenului cu nr. cadastral 0121120589 pe numele lui Roșca Ivan, recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 2352 din 11 august 2009 încheiat între Copiiimulți (Oprea) Tatiana și Filimon Liliana, obligarea ÎS „Cadastru” de a radia înregistrarea din registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate pe numele lui Serghei Filimon și Liliana Filimon cu nr cadastral 0121120589, repararea din contul Primăriei or. Durlăști prejudiciului moral în mărime de 450 000 lei, compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 40 000 lei și alte cheltuieli de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iunie 2015 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ion Arseni.

Dat fiind faptul că pîrîtul Roșca Ivan a decedat, a fost înlocuit în proces cu succesorul său în drepturi Roșca Zinaida.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 martie 2016 au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii notarii privați Zvonov Marina și Brihuneț Svetlana.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, a fost recunoscut nul titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren nr. 1021000833 din 21 august 2001 eliberat de Primăria or. Durlești în privința terenului cu nr. cadastral 0121120589 pe numele lui Roșca Ivan, a fost recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 3340 din 16 august 2006 încheiat între Roșca Ivan și Copiiimulți (Oprea) Tatiana asupra lotului de pământ cu nr. cadastral 0121120589 situat în mun. Chișinău, or. Durlești str. Calea Unirii 10a, autentificat notarial de notarul privat Zvonov Marina, a fost recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 2352 din 11 august 2009 încheiat între Copiiimulți (Oprea) Tatiana și Filimon Liliana asupra lotului de pământ cu nr. cadastral 0121120589 situat în mun. Chișinău or. Durlești str. Calea Unirii 10a, autentificat notarial de notarul privat Brihuneț Svetlana, a fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Întreprinderii de Stat „Cadastru” să introducă rectificările în registrul bunurilor imobile prin radierea înscrierii dreptului de proprietate asupra lotului de pământ cu nr. cadastral 0121120589 situat în mun. Chișinău, or. Durlești str. Calea unirii 10a, înregistrat după Filimon Liliana și Filimon Serghei în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 2352 din 11 august 2009, a fost încasat din contul Primăriei or. Durlești în beneficiul Dorenei Vornicescu cu titlu de prejudiciu moral suma de 150 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, nu s-au dat curs cererilor de apel depuse de către Primăria or. Durești, Serghei Filimon, Liliana Filimon, Tatiana Oprea (Copiiimulți) și Zinaida Roșca (succesor în drepturi a lui Roșca Ivan), fiind acordat apelanților termen pînă la 15 septembrie 2016 ora 10⁵⁰ pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, să prezinte motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat, concomitent, comunicîndu-li-se despre posibilitatea restituirii apelului în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, a fost respinsă cererea reprezentantului apelantei Zinaida Roșca, avocatului Daniela Mîrza cu privire la acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor și a fost restituită cererea de apel depusă de către Roșca Zinaida cu toate înscrisurile anexate la aceasta, pe motivul că ultima nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 16 iunie 2016, iar în interiorul termenului fixat de instanță, pînă la 15 septembrie 2016, nu a comunicat careva motive întemeiate despre imposibilitatea lichidării neajunsurilor din cererea de apel.

La 27 septembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 425 CPC, Roșca Zinaida a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Recurenta Roșca Zinaida prin intermediul reprezentantei - avocatul Daniela Mîrza a indicat că instanța de apel incorect a apreciat momentele reale existente pe cauza dată.

În motivarea recursului avocatul Mîrza Daniela a indicat că la 07 iulie 2016 recurenta Roșca Zinaida prin scrisoare recomandată a primit citație pentru ședința din 15 septembrie 2016, însă încheierea din 16 iunie 2016 de a nu da curs cererii de apel nu era anexată la citație.

Susține reprezentanta recurenteii, Mîrza Daniela că instanța de apel nu a respectat nici procedura de citare a avocatului, dînsa aflînd despre data și ora ședinței întîmplător de pe pagina web a instanței de apel cu o zi înainte, iar despre încheierea Curții de Apel din 16 iunie 2016 – la 16 septembrie 2016 din materialele dosarului.

La 30 septembrie 2016, în adresa Dorenei Vornicescu a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Roșca Zinaida.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit pentru aceasta.

Prin prisma art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii recurate și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele dosarului rezultă că prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, a fost recunoscut nul titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren nr. 1021000833 din 21 august 2001 eliberat de Primăria or. Durlești în privința terenului cu nr. cadastral 0121120589 pe numele lui Roșca Ivan, a fost recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 3340 din 16 august 2006 încheiat între Roșca Ivan și Copiiimulți (Oprea) Tatiana asupra lotului de pămînt cu nr. cadastral 0121120589 situat în mun. Chișinău, or. Durlești str. Calea Unirii 10a, autentificat notarial de notarul privat Zvonov Marina, a fost recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 2352 din 11 august 2009 încheiat între Copiiimulți (Oprea) Tatiana și Filimon Liliana asupra lotului de pămînt cu nr. 0121120589 situat în mun. Chișinău or. Durlești str. Calea Unirii 10a, autentificat notarial de notarul privat Brihuneț Svetlana, a fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Întreprinderii de Stat „Cadastru” să introducă rectificările în registrul bunurilor imobile prin radierea înscrierii dreptului de proprietate asupra lotului de pămînt cu nr. cadastral 0121120589 situat în mun. Chișinău, or. Durlești str. Calea unirii 10a, înregistrat după Filimon Liliana și Filimon Serghei în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 2352 din 11 august 2009, a fost încasat din contul Primăriei or. Durlești în beneficiul lui Vornicescu Dorina cu titlu de prejudiciu moral suma de 150 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 19 mai 2016, Roșca Zinaida a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 aprilie 2016.

Prin încheierea din 16 iunie 2016 Curtea de Apel Chișinău nu a dat curs cererii de apel depusă de către Roșca Zinaida și altor apelanți, acordând acestora termen pînă la 15 septembrie 2016 să prezinte motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada achitării taxei de stat.

Se reține că, citația a fost expediată în adresa tuturor participanților la proces, inclusiv și Zinaidei Roșca la 23 iunie 2016 prin care Curtea de Apel Chișinău a adus la cunoștința acestora că la 15 septembrie 2016, ora 10⁵⁰, se va examina în ordine de apel prezenta cauză civilă, însă încheierea din 16 iunie 2016 prin care apelanților li s-a acordat termen pînă la 15 iunie 2016 pentru înlăturarea neajunsurilor a fost expediată doar persoanelor indicate în calitate de apelanți în lista special întocmită pentru expedierea corespondenței (f. d. 168).

Din avizul de recomandare rezultă că corespondența expediată de către instanța de apel pentru ședința din 15 septembrie 2016, a fost recepționată de către Roșca Zinaida la 07 iulie 2016 (f.d. 174).

În ședința Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, s-a prezentat reprezentantul apelantei Zinaida Roșca – avocatul Daniela Mîrza care a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru a prezenta cererea de apel motivată, invocînd că a primit doar citația la care nu a fost anexată încheierea prin care s-a acordat termen de depunere a apelului motivat.

Prin încheierea din 15 septembrie 2016 instanța de apel a respins cererea cu privire la acordarea unui termen suplimentar și a dispus restituirea cererii de apel cu toate înscrisurile anexate la aceasta, pe motiv că apelanta, în interiorul termenului fixat de instanță, pînă la 15 septembrie 2015, nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 16 iunie 2016, expediată în adresa apelantei la 23 iunie 2016.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificînd legalitatea actului judecătoresc de dispoziție contestat în coroborare cu actele pricinii, constată că Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 septembrie 2016 a încălcat dreptul recurentei-apelantă la un proces echitabil, or instanța de apel, a comis o eroare tehnică la expedierea corespondenței apelantei Zinaida Roșca, indicînd-o în lista persoanelor pentru expedierea corespondenței în calitate de intimată, respectiv nu i-a fost expediată încheierea din 16 iunie 2016 de a nu da curs cererii de apel, deoarece aceasta a fost anexată la citațiile expediate doar în adresa apelanților.

Astfel, Roșca Zinaida nu a avut de unde să cunoască despre necesitatea înlăturării neajunsurilor existente a cererii de apel în termen pînă la 15 septembrie 2016, deoarece aceasta nu a recepționat decît citația de a se prezenta în ședință, încheierea din 16 iunie 2016 lipsind.

Mai mult ca atît nici avocatul recurentei-apelantă, Daniela Mîrza nu a fost citat în modul prevăzut de legislație pentru ședința din 15 septembrie 2016.

Prin prisma art. 102 alin. (3) și alin. (4) CPC, citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încît aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmânează cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării.

Instanța de recurs accentuează că citația pentru ședința instanței de apel din 15 septembrie 2016, a fost înmînată apelantei contrar dispozițiilor legale enunțate, adică

fără înștiințarea despre necesitatea înlăturării neajunsurilor în termenul indicat de instanță, și anume depunerii cererii de apel motivată și achitarea taxei de stat. Respectiv, necomunicarea în modul corespunzător de către instanța de apel a actelor de procedură recurentei-apelantă și avocatului acesteia a adus la încălcarea principiului echității procedurii civile și a îngrădit în mod inacceptabil dreptul acesteia la un proces echitabil.

Or, conform jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale asigură oricărei persoane dreptul de a înainta pretenție cu privire la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil în fața unei instanțe judecătorești sau tribunal, în acest fel cuprinde „dreptul la o instanță”, din care dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor judecătorești în litigiile civile, constituie un aspect (speța Prodan c. Moldovei (hotărârea din 18 mai 2004, definitivă din 10 noiembrie 2004).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că la caz se constată în mod cert încălcarea normelor de drept procedural la examinarea cauzei în ordine de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Roșca Zinaida, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 și a remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău din faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Roșca Zinaida.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Dorinei Vornicescu împotriva Primăriei Durlști, Serghei Filimon, Liliana Filimon, Zinaida Roșca, Tatiana Oprea, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenienți accesoriu Ion Arseni, notarii privați Marina Zvonov și Svetlana Brihuneț cu privire la recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, titlului de autentificare a dreptului de proprietate, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii civile spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău din faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se spune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic